

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

15 Vtrùm licitum sit resignare beneficium reseruata pensione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

tum in fauorem coram Ordinario, & ab Ordinario collatum, posse impetrari à Papa, tamquam vacans per simoniam. Idem tenet Nauarr. c. 23. num. 107. & passim Canonistæ cum Glossa in dictum cap. Ex parte. 12. quam sequuntur aliqui Theologi.

85 Alij verò tenent, talem resignationem in manus Ordinarij factam, nullam continere simoniam Iuris diuini vel humani; nec esse illicitam; modò is, in cuius fauorem fit, verè sit dignus. Ita Sotus lib. 9. quest. 7. art. 2. quem sequuntur multi Thomistæ, & Conarruias lib. 1. variar. cap. 5. num. 5. & 6. vbi pro hac sententia citat D. Anton. & Siluestrum. Ratio est, quia qui ita renuntiat, nihil temporale dat vel accipit pro spiritali; sed solum indicat se renuntiare, si collator velit conferre Petro: non renuntiare, si nolit. Confirmatur, quia in permutatione licitum est resignare in fauorem, etiam in manus Ordinarij, Clement. vnica, de rerum permutatione: cur non etiam in simplici cessione? Neque obstat, quòd Episcopus videatur obligari. Primò, Quia etiam obligatur in permutatione, si eam admittat. Secundò, Hæc obligatio non est pretio æstimabilis, quando alter est verè dignus. Tertio, Quia hæc obligatio solum quæritur vt conditio, nec vllò modo censetur pretium renuntiationis: alioquin etiam censetur pretium, quando fit cum Pontifice.

86 Respondeo & dico Primò, Hic nullam esse simoniam Iuris diuini, vt patet ex rationibus allatis.

Dico Secundò, Non posse etiam ex Canonibus conuinci esse simoniam Iuris humani: quia nulla propriè hic interuenit pactio: nõ enim requiritur promissio Prælati, sed solum fit resignatio sub conditione, quam si Prælati non acceptat, nihil actum est.

An Episcopus possit acceptare, reiecto modo.

Aduerte tamen, plerosque DD. sentire, Episcopum posse acceptare talem resignationem, reiecto modo, & conferre cui voluerit: quia illa clausula habetur pro non adiecta; cum resignatio in spiritalibus purè fieri debeat. Idem tenet Conarruias supra, & dicit esse sententiam communem.

Verius, non posse.

Contrarium tamen puto verius cum Rebuffo, §. de resignatione conditionali, num. 7. & sequentibus. Primò, Quia quando fit actus cum aliqua adiectione, non potest pars illius altera recipi, & altera reijci, sed debetur totus recipi, vel totus reijci; L. Aurelius. 28 §. Idem quest. 12. 7. De liberatione legata: vbi vide Bartolum. Secundò, Quia apertè significatur resignationem esse nullam, nisi admittatur cum illo modo: vnde non potest ille modus vel conditio haberi pro non adiecta. Tertio, Permutatio non valet, nisi beneficium conferatur compermutanti, eò quod non aliter resignatum fit; Clement. vnica, de rerum permutatione: ergo nec renuntiatio simplex valebit, nisi conferatur ei in cuius fauorem resignatum est.

Si tamen resignans sciret suam resignationem inualidam esse, eò quod sit contra stylum Curie, posset Episcopus illam acceptare, reiecto modo, vt docet Flaminius l. 1. de resignat. q. 3. n. 65. dicens ita resolutum in Rota. Credo in pœnam illius conditionis contra stylum Curie adiectæ.

87 Dico Tertio, Huiusmodi resignationes, ob imaginem simoniæ, iuxta stylum Curie non pos-

sunt fieri, nisi in manibus Summi Pontificis. Ita Nauarrus, & Rebuffus supra, & Flaminius q. 3. vnde sequitur, non posse fieri coram Ordinario, saltem eo modo vt Ordinarius se possit obligare: nisi ex priuilegio vel consuetudine id ei sit concessum.

Vnde sequitur, resignationes seu cessiones reciprocas non posse coram illo fieri, v. g. resigno meum beneficium in fauorem tui nepotis, vt tu resignes tuum in fauorem mei nepotis; nam præterquam quòd hæc renuntiatio fit in fauorem, continet pactum resignationis reciprocæ, quòd omnino extra casum permutationis est Iure vetitum; vt patet cap. Quæsitum, de rerum permutatione.

Idem dicendum de resignatione triangulari, vt 88 vocant; v. g. Renuntio meo beneficio in fauorem Petri, vt Petrus suo cedat Paulo, & Paulus: cedat suo mihi: fieri enim potest vt Pauli beneficium sit commodius mihi, Petri verò sit commodius Paulo, & meum Petro; quo posito cupiant inire dictam resignationem. Esse autem in huiusmodi resignatione simoniam Iuris humani, expressè docet Nauarr. in cap. Si quando, de scriptis, except. 4. num. 11. & in Enchiridio cap. 23. num. 100. §. Secundò, quòd. vbi pro eadem sententia citat Raimundum, Angelum, & Siluestrum, qui idem in simili casu, vbi tamè minor est imago pactiois simoniacæ, docent. Idem Nauarr. in consil. l. 5. con. 22. t. de simonia, reprobatur omnes resignationes triangulares & quadrangulares tamquam simoniacas; & dicit eas inducere penas Iuris, si compleantur. Ratio est, quia notissimi Iuris est, in spiritalibus omnem pactioem obligantem ad id quod Iure non inest, esse illicitam & simoniacam: vt apertè colligitur cap. fin. de Pactis. vbi dicitur: *In spiritalibus omnis pactio, omnisque conuentio debet omnino cessare.* & cap. Tuos, de Simonia; & l. q. 1. cap. Quam pio, & alibi sæpè. atqui in permutatione triangulari est pactio obligans ad id quod Iure non inest. nam primus obligat secundum vt resignet in fauorem tertij, & secundus obligat tertium vt resignet in fauorem primi. nullo ergo colore huiusmodi resignationes & permutationes defendi possunt. vide Flaminius lib. 14. q. 7. num. 63. Potest tamè hæc resignatio fieri coram Summo Pontifice, quia non continet simoniam nisi Iuris humani; quam auctoritas summi Pastoris dissipat. Coram Ordinario non potest fieri, ob causam dictam. posset tamen, duplici permutatione coram ipso facta, ad eundem terminum perueniri; vt si ego permutem simpliciter cum Petro, & habito beneficio Petri permutem cum Paulo; sic enim Paulus habebit beneficium Petri sibi commodum, & ego Pauli, quod commodum mihi, & Petrus meum, quod commodum ipsi.

DUBITATIO XV.

Utrum licitum sit resignare beneficium reseruata pensione.

Respondeo, Id licitum esse, modò pensio sit moderata, & legitima auctoritate constituitur. est communis sententia, & patet ex cap. Ad quæstiones, de rerum permutatione. Idem confirmat

*Pensio po-
rest imponi.* firmat vsus quotidianus. Ratio est, quia sicut Pontifex potest titulo beneficii plures fructus annexere, ita eidem titulo potest fructuum portionem detrahere, & alteri ius ad illos concedere, vel onus soluendi ex fructibus certam portionem ipsi titulo imponere, idque ad vitam resignantis; & tunc ad quem transibit beneficium, ad eundem transibit onus soluendae pensionis. Itaque resignare beneficium reservata pensione, nihil est aliud quam resignare sub ea lege & modo, vt Superior partem fructuum à beneficio separet, vel vt onus pensionis illi imponat: quod cum Superior Iure facere possit, nihil exigitur, nisi quod Iure fieri potest.

*An Prae-
latus oblige-
tur.* 90 Dices, Praelatus hic obligatur ex pacto. Resp. Primò, Non obligari: non enim tenetur admittere resignationem sub tali modo. Secundo, Eà admittit, non est opus vt se obliget; sufficit vt liberè constituat pensionem: quod si nolit, iam resolutur renuntiatio. Tertiò, Etiam si se obligaret, nihil referret; quia pensio non exigitur vt pretium beneficii aut resignationis, sed vt pars eius quod dimittit: non enim paratus est renuntiare beneficio toti cum omnibus fructibus; sed cupit retinere partem. vnde non agit de lucro captando ex resignatione, sed de damno vitando; ac proinde non est simonia.

*Qui possint
pensionem
imponere.* 91 Sed difficultas est, qui possint pensionem causà resignationis simplicis imponere. Resp. Primò, Certum est, Pontificem posse, cui plenaria dispositio beneficiorum competit. Secundo, Idem potest Legatus à latere, vt docet Rebuffus, §. de resignat. conditionali n. 12. adeò vt nisi pensionem imposuerit, facta tali resignatione, collatio sit futura irrita. huius tamen non conceditur vt possit admittere resignationes in fauorem tertij, vt idem tradit. Tertiò, Vtrum Episcopus possit, dictum est supra c. 34. dub. 38. Verius iudico, & stylo Curiae Romanae, qui Ius facit, conformius, non posse; nisi priuilegium vel consuetudo praescripta id ei concesserit. cui aperte fauet Ius commune, quod statuit vt Ecclesiastica beneficia sine immutatione conferantur. Extratrag. cap. vnico, titulo Vt Ecclesiast. benef. &c. Vnde sequitur, non posse nisi vbi Ius id ei concedit. Vide supra cap. 34. dub. 38. n. 205.

*Possunt
trahere.* 92 Notandum est Primò, Quando quis vult resignare in fauorem tertij sub onere pensionis, posse illos inter se tractare; non tamen absolute concludere, sed tantum sub beneplacito Pontificis: si enim absolute concluderent, esset simonia; quia pensio non potest sola auctoritate partium imponi. vnde non potest resignatarius Iure esse illius debitor; & consequenter obligatur per resignantem ad aliquid temporale, quod Iure non debet. Quando autem imponenda est per legitimam auctoritatem, tunc Iure debebitur, ac proinde non obligatur nisi ad id quod Iure inerit.

*An hypo-
theca &
fideiussor
exigi possit
pro pensio-
ne.* 93 Notandum Secundo, Interdum fieri resignationes in fauorem sub onere pensionis; & quia resignans metuit ne resignatarius malignè soluat, vult hypothecam saecularem, vel fideiussorem, quem quauis difficultate suborta conuenire possit. Certum autem est, huiusmodi conditiones & onera pretio aestimabilia, quae Iure non insunt, non solere nisi auctoritate Summi Pontificis admitti; quia continent simoniam Iuris hu-

mani, & habent quamdam speciem contractuum ciuiliu. Vnde non dubito, quin talis pensio ab Ordinario constituta, possit non solui, & beneficium tamquam vacans impetrari.

Petes, Vtrum si quis expensas fecerit in obtinendo beneficio litigioso, possit eas repetere, si beneficium velit resignare?

Quidam putant posse, si non petat aliquid pro ipso beneficio; sed tantum pro expensis litis, vt se indemnem seruet: haec enim tota redundant in vtilitatem resignatarij, quasi in eius gratiam facta essent. Ita quidam recentiores.

Mihi placet contraria sententia, quae est communis DD. vt docet Flaminus lib. 14. q. 7. nu. 1. quia omne pactum in spiritalibus de onere temporali, quod Iure non est annexum, reprobatur, si absque auctoritate Superioris fiat; de quo vide supra dubit. 2. & 4. Certè in foro externo non admittetur ista excusatio.

DUBITATIO XVI.

Utrum licitum sit resignare vel conferre beneficium in confidentiam.

Respondeo & Dico Primò, Si resignes, vel alio modo procures alicui beneficium, confidens ipsum aliquando illud nepoti vel amico tuo resignaturum; si nullam obligationem ipsi imponere intendas, non erit simonia; quamuis ob circumstantias possit esse illicitum. Docet hoc Nauarrus cap. 23. num. 109. Viualdus, de simonia, n. 28. Hugolinus tabula 1. cap. 22. ratio est, quia nullum interuenit pactum, nec internum, nec externum: sine pacto autem non potest esse simonia, vt patet ex definitione. vnde quantumuis speret quis vel confidat, si nulla est occulta vel aperta conuentio, nulla intentio obligandi; nulla quoque est simonia.

Dices Secundo, Si resignes, conferas, vel aliter procures alicui beneficium cum intentione obligandi; vt post aliquod tempus nepoti vel alteri renuntiet, nullo tamen signo exterius hanc tuam intentionem insinues, erit simonia mentalis. Patet ex dictis dub. 6. Haec tamen non infert poenas Iure constitutas.

Dico Tertiò, Si alicui beneficium aliqua ratione procures, eligendo, praesentando, postulando, resignando in fauorem, conferendo, instituendo, confirmando, vel commendando, cum pacto, vt is qui beneficium istud accepturus est, illud idem tibi vel alteri aliquando resignet, seu relinquat, aut vt pensionem ex eo vel fructus aliquos alteri praestet, erit simonia confidentiae externa, quae poenas Iuris infert. Patet ex Bulla Pij IV. & maxime Pij V. quam refert Nauarrus cap. 23. n. 110. in qua ponuntur varij modi, quibus in foro externo praesumi possit & debeat haec simonia esse commissa. Porro re ipsa, & in foro conscientiae, solum committitur duobus modis. Primò, Si procures alteri beneficium, vt illud tibi vel alteri aliquando renuntiet. Secundo, Si illud procures, vt fructus vel pensio ex eo alteri soluatur.

Petes, Quid si procures beneficium cum pacto vt tibi referuetur pensio vel fructus aliqui?

Resp. Esse quidem simoniam, non tamen confidentiae;